

UYGULAMALI SORU DÜNYASI

SOSYAL BİLGİLER

YENİ MÜFREDATA
TAM UYUMLULUK

● ÖZET BİLGİ VE ETKİNLİKLER

DEĞERLENDİRME TESTLERİ
VE YAZILI SORULARI

● BİLGİ - ÖĞRENME VE ANALİZ TESTLERİ

isabet
YAYINLARI

5. SINIF

5. SINIF – SOSYAL BİLGİLER

Copyright ©

İSABET YAYINCILIK ve EĞİTİM HİZMETLERİ SAN. TİC. A.Ş

Bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır. Bu kitabın tüm hakları İisabet Yayıncılık ve Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş'ye aittir.

Yazarlar

Komisyon

Dizgi & Grafik

İSABET

ISBN

978 – 605 – 361 – 651 – 1

Genel Dağıtım

Çamlıca Basım – Yayın ve Dağıtım

Baskı Yeri ve Cilt

Fazilet Neşriyat ve Ticaret A.Ş

(0212) 657 88 00

www.fazilet.com.tr

İnternet Hesapları

www.isabetyayinlari.com

bilgi@isabet.com.tr

[isabet.yayincilik](https://www.instagram.com/isabet.yayincilik)

[@isabetyayinlari](https://twitter.com/isabetyayinlari)

[isabetakademi](https://www.youtube.com/isabetakademi)

isabet AKILLI
TAHTA

www.isabetakillifahta.com

isabet
AKADEMİ

www.isabetakademi.com

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE – 01: BİREY VE TOPLUM

1. DERS: Sosyal Bilgiler Hayatımızda	5 - 10
2. DERS: Olayların Çok Boyutluluğu	11 - 16
3. DERS: Gruplar ve Roller	17 - 22
4. DERS: Çocuk Hakları	23 - 28

ÜNİTE – 02: KÜLTÜR VE MİRAS

5. DERS: Uygarlık Tarihi ve Mezopotamya	29 - 34
6. DERS: Anadolu Uygarlıkları	35 - 40
7. DERS: Kültürel Zenginliğimiz	41 - 46
8. DERS: Hayatımızdaki Kültürel Öğeler	47 - 52

ÜNİTE – 03: İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER

9. DERS: Haritalar	53 - 58
10. DERS: İklim ve İnsan Faaliyetleri	59 - 64
11. DERS: Nüfus ve Yerleşme	65 - 70
12. DERS: Çevre Sorunları ve Doğal Afetler	71 - 76

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE – 04: BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM

13. DERS: Teknoloji ve Toplum	77 - 82
14. DERS: Medya Okur Yazarlığı ve Sanal Ortam	83 - 88
15. DERS: Bilim İnsanları ve Bilim Etiği	89 - 94

ÜNİTE – 05: ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM

16. DERS: Üretim - Dağıtım - Tüketim	95 - 101
17. DERS: Gelişen Meslekler	103 - 108
18. DERS: Çevre ve Ekonomi	109 - 114
19. DERS: Bilinçli Tüketici	115 - 120

ÜNİTE – 06: ETKİN VATANDAŞLIK

20. DERS: İhtiyaç ve Kurumlar	121 - 126
21. DERS: Yönetimler ve Yöneticiler	127 - 132
22. DERS: Haklar ve Özgürlükler.....	133 - 138
23. DERS: Bağımsızlığımızın ve Egemenliğimizin Sembolleri	139 - 144

ÜNİTE – 07: KÜRESEL BAĞLANTILAR

24. DERS: Uluslararası İlişkiler ve Teknoloji	145 - 150
25. DERS: Turizm ve Ortak Miras	151 - 156

CEVAP ANAHTARI:	157 - 162
-----------------------	-----------

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM**Sosyal Bilgiler**

- ▶ Değişen ülke ve dünya koşullarında bilgiye dayalı karar alıp problem çözebilen, ülkesinin ve dünyanın farkında olan, kendini tanıyan ve sorumluluk alabilen etkin vatandaşlar yetiştirmeyi amaç edinmiş olan bir derstir.

Etkin Vatandaş

- ▶ Devlet veya kurumların geleceklerinin belirlenmesinde, yönetimde rol oynayan, ülke sorunlarına ilgi duyan, devlete ve topluma olan sorumluluklarının bilincinde olan bireylerdir.

Sosyal Bilgiler Dersinin Amaçları**Sosyal Bilgiler dersi:**

- ▶ Vatanını ve milletini seven,
- ▶ Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı,
- ▶ Hak ve sorumluluklarını bilincinde,
- ▶ Demokrasi bilinci gelişmiş,
- ▶ Kişilerin farklılıklarına saygı gösterebilen,
- ▶ Ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konularda duyarlık gösterebilen,
- ▶ Bilim ve teknolojinin gelişimine katkı sağlayan bireyler yetiştirme,
- ▶ Bireylerin ilgi, istek ve yeteneklerinin neler olduğunu anlamasını sağlayan bilim dalıdır.

Sosyal Bilgiler Sayesinde Öğrendiklerim

- ▶ Yaşadığımız coğrafyayı, çevremizi ve dünyayı iyi tanırız.
- ▶ Geçmişimizi, tarihimizi ve kültürümüzü öğreniriz.
- ▶ Toplum içinde daha uyumlu ve mutlu bireyler oluruz.
- ▶ Toplumda çalışan ve üreten birer vatandaş olmayı öğreniriz.
- ▶ Demokrasiyi ve yaşamımızı demokratik kurallar doğrultusunda sürdürmeyi öğreniriz.

ETKİNLİK 1

Aşağıda verilen cümlelerin doğru yada yanlış olduklarını ilgili kutucuklara işaretleyiniz.

		D	Y
1.	Sosyal Bilgiler dersinin iyi bir vatandaş olmamızda katkısı yoktur.		
2.	Sosyal Bilgiler dersi bireylerde çevre bilinci ve yurt sevgisinin oluşmasına katkı sağlar.		
3.	Sosyal Bilgiler dersi etkin ve sorumlu bir birey olmamıza katkı sağlar.		
4.	Sosyal Bilgiler dersi toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik özelliklerini kavrayan bireylerin yetişmesine katkı sağlar.		
5.	Hak ve sorumluluklarının farkında olan bireyler başkalarının haklarına saygı duymazlar.		
6.	Sosyal Bilgiler dersi toplumda özgür bir birey olarak ilgi, istek yeteneklerimizin farkına varmamıza katkı sağlar.		
7.	Sosyal Bilgiler dersi tüm demokratik haklarımızın kullanılmasını sağlar.		
8.	Farklı yerleri, farklı yaşamları ve farklı insanları sadece Sosyal Bilgiler dersi ile tanırız.		
9.	Sosyal Bilgiler dersi bireylerin karşılaştıkları zorluklar karşısında çözümler geliştirmesine katkı sağlar.		
10.	Sosyal Bilgiler dersi bireylerle kültürel mirasın korunması gerektiğini kavratır.		

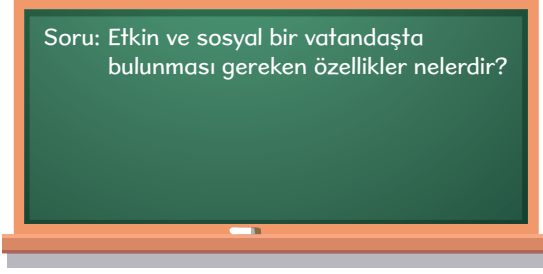
ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılmış olan yerleri verilen kelimelerden uygun olanlarla doldurunuz.

dilekçe	kültürel	ilke
hoşgörü	Toplumsal	kurallarını
konulara uymak	milli	inkılaplarının
vergi vermek	yardımlaşma	sorumluluk
askere gitmek	oy kullanmak	öğrenci

- Sosyal Bilgiler dersine Bilgiler dersi de denilmektedir.
- Sosyal Bilgiler dersi sayesinde çevremizde yaşadığımız olumsuz bir durumla karşılaştığımızda bu sorunu gidermek için ilgili yerlere hakkımızla başvuru yapabileceğimizi öğreniriz.
- Sosyal Bilgiler dersi sayesinde Türk tarihi ve kültürünü oluşturan temel kavramları, bilincin oluşturulması ve mirasın korunması gerektiğini biliriz.
- Sosyal Bilgiler dersi sayesinde Atatürk ve milletimiz için önemli olduğunu ve geleceğimize ışık tuttuğunu anlarız.
- Sosyal Bilgiler dersi sayesinde toplum içinde yaşamının, haklarımızı, öğreniriz.
- Haklarımızın anayasa ve güvence altında alınıtığını öğreniriz.
- Sosyal Bilgiler dersi sayesinde herkesin kanunlar önünde olduğunu kavrarız.
- Sosyal Bilgiler dersi sayesinde devlete karşı, ve gibi sorumluluklarımızın olduğunu öğreniriz.
- Sosyal Bilgiler dersi toplumda, dayanışma gibi konularda bireylerin gelişmesine katkı sağlar.
- Demokrasinin öğrenilmesi ve geliştirilmesi kişilerin farklılıklarına gösterilmesine katkı sağlayacaktır.
- Okullarda meclislerinin kurulması, öğrencilere demokratik yaşamın öğretilmesinde önemli katkılar sağlar.

1.

Tahtada yazan soruya aşağıdaki öğrencilerden hangisi yanlış cevap vermiştir?

- A) Karşılaştığı sorunları çözebilir.
- B) Yaşadığı çevreyi tanır ve korur.
- C) Ülkesinde ve dünyada meydana gelen olayları anlar ve fikir yürütür.
- D) Hak ve sorumluluklarının farkındadır ve sadece kendi haklarını korur.

2. Aşağıdakilerden hangisi Sosyal Bilgiler dersinin ilgilendiği konulardan biri değildir?

- A) Toplumların oluşturduğu kurumlar
B) Devlet ile vatandaş arasındaki ilişkiler
C) Canlılarda meydana gelen fiziksel değişiklikler
D) Yeryüzünün coğrafi özellikleri

3.

Demokrasi

Kültür

Anatomi

Cumhuriyet

Hak

Vatandaş

Sorumluluk

Eşitlik

Yukarıda verilen kavramlardan kaç tanesi Sosyal Bilgiler dersinin konuları içinde yer alır?

- A) 4 B) 6 C) 7 D) 8

4.

Sosyal Bilgiler dersi alan bir kişi toplum içinde yaşamının kurallarını, haklarını, sorumluluklarını ve özgürlüklerini bilir.

Buna göre, Sosyal Bilgiler dersi alan bir kişinin aşağıdaki davranışlardan hangisini yapması beklenemez?

- A) Kırmızı ışık yandığında durması
B) Vergi ödemesi
C) Seçimlerde oy kullanması
D) Sıra beklemeyerek öne geçmesi

5.

Çevremizde yaşadığımız olumsuz bir durumla baş başa kaldığımızda bu sorunu gidermek için ilgili resmi kurumlara dilekçe hakkımızla başvuru yapabiliriz.

Resmi kurumlar, dilekçe ile yaptığımız şikayetlerimizi ne kadar zaman içinde çözmek veya dilekçemizi cevaplandırmak zorundadır?

- A) 1 hafta B) 1 ay
C) 3 ay D) 1 yıl

1. Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Kültürel mirasımızı koruma konusunda duyarlı olmamızı sağlar.
- B) Bilimsel düşünen bireylerin yetişmesini sağlar.
- C) Kullandığımız dilin inceliklerini öğrenmemizi ve geliştirmemizi sağlar.
- D) Hukuk kurallarının herkes için geçerli olduğunu öğretir.

2. Dilekçe verme hakkı ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Dilekçe verme hakkı yasalarla güvence altına alınmıştır.
- B) Dilekçe verme hakkı temel haklarımızın korunmasına katkı sağlamaktadır.
- C) Kişiler, uğradıkları herhangi bir haksızlık karşısında dilekçe verme hakkına sahiptir.
- D) Toplumda bireylerin bireyleriyle olan bütün sorunları dilekçe haklarını kullanarak çözülür.

3. Sosyal Bilgiler dersi sayesinde bireyler Türk tarihini ve kültürünü oluşturan temel kavramları, milli bilincin oluşmasını ve kültürel mirasın korunması gerektiğini bilir.

Aşağıdakilerden hangisi korumamız gereken kültürel değerlerimize örnek olarak gösterilemez?

- A) Bilimsel buluşlarımız
- B) Yemeklerimiz
- C) Yöresel kıyafetlerimiz
- D) Müzik ve folklorumuz

4. Aşağıdakilerden hangisi Sosyal Bilgiler dersi alan bir bireyden beklenebilecek davranışlara örnek olarak **gösterilemez**?

- A) Olaylar arasındaki neden - sonuç ilişkilerini sorgulaması
- B) Çevresinde meydana gelen olaylardan hiç etkilenmemesi
- C) Çevresindeki sorunlara karşı duyarlı olması
- D) Hakkını araması ve haksızlık yapmaması

5. Aşağıdakilerden hangisi Sosyal Bilgiler dersinde öğrenilen bilgilerin kişiye sağladığı katkılardan biri **değildir**?

- A) Toplumsal değerlerimize saygılı olmak
- B) Farklılıklara hoşgörü ile yaklaşmak
- C) Dünyadaki ve ülkemizdeki kültürleri tanımak
- D) Zihinden işlem yapmayı öğrenmek

6. Sosyal Bilgiler sayesinde öğrendiğimiz bilgi, değer ve becerileri hayatımızda uygulanmamız; bizi sorumlu, bilinçli ve örnek bir birey yapar.

Aşağıdakilerden hangisi bilinçli ve örnek bir vatandaştan beklenecek davranışlara örnek olarak gösterilemez?

- A) Çeşitli sosyal sorumluluk projelerine katılarak çalışmalara destek vermesi
- B) Kağıt, cam, plastik gibi malzemeleri çöp yerine bu malzemeler için ayrılan geri dönüşüm alanlarına atması
- C) Aldığı ürünün bozuk ve son kullanma tarihi geçmiş olmasına rağmen ürünü değiştirmeyerek kullanması
- D) Okullarda yapılan eğitsel kol çalışmalarına katılması ve yürütülen faaliyetlerde sorumluluk alması

1. Sosyal Bilgiler dersinde öğrenilen bilgileri benimsemiş ve hayatında uygulamaya başlamış olan bir birey için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Farklı düşüncelere saygılıdır.
B) Sorumluluk sahibidir.
C) Sahip olduğu hakların bilincindedir.
D) Yapılan hiçbir etkinliğe katılmaz.
2. Sosyal Bilgiler dersi almış bir bireyin çevresinde yaşanan sorunlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini yapması beklenemez?
- A) Yaşanan sorunlar karşısında duyarlı davranması
B) Sorunun çözümü için başkalarından yardım istemesi
C) Sorunun başkaları tarafından çözüme ulaştırılmasını beklemesi
D) Sorunun çözümü için yetkili kurumlara dilekçe ile başvurması
3. Aşağıdakilerden hangisi Sosyal Bilgiler dersinin amaçları arasında gösterilemez?
- A) İnsanlar arasındaki birlik ve beraberliği güçlendirmek
B) Hak ve sorumluluklarını bilen bireyler yetiştirmek
C) Bireylerde demokrasi bilincini geliştirmek
D) Farklılıklara saygı göstermeyen bireyler yetiştirmek
4. Aşağıda verilenlerden hangisi etkin ve sosyal bir vatandaşın özelliklerinden biri değildir?
- A) İstek ve yeteneklerinin farkındadır.
B) Karşılaştığı sorunlara çözüm üretemez.
C) Yaşadığı çevrenin coğrafi özelliklerini bilir.
D) Ülkesinde gelişen olayları anlar ve fikir yürütür.
5. Sosyal Bilgiler dersi almış bir bireyin aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olması beklenir?
- A) Kültürel mirasına sahip çıkması
B) Sosyal yaşamda etkili olması
C) Sorumluluk almaktan kaçınması
D) Millî ve manevî değerlerin farkında olması
6. Sosyal Bilgiler dersi sayesinde;
- I. Farklı meslekleri tanırız.
II. Bilim ve teknolojinin gelişme sürecini öğreniriz.
III. Yasalar önünde herkesin eşit olduğunu kavrarız.
IV. Bireylerin hiç bir yeteneğinin olmadığını kavrarız.
- Yukarıda verilen bilgilerden hangisi ya da hangileri yanlıştır?
- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I, II ve III
D) Yalnız IV

1. Atatürk'ün;

- Türk Tarih Kurumu'nu açması
- Arkeolojik kazıları başlatması

gibi uygulamaları, aşağıdaki bilim dallarından hangisini geliştirmeye yöneliktir?

- A) Coğrafyayı B) Türkçeyi
C) Matematiği D) Sosyal bilgileri

2. Mustafa Kemal Atatürk'ün aşağıdaki çalışmalarından hangisi doğrudan sosyal bilimlerin gelişimine yönelik değildir?

- A) Türk Dil Kurumunun kurulması
B) Anadolu Ajansının kurulması
C) Türk Tarih Kurumunun kurulması
D) Arkeoloji eğitimi için okulların açılması

3. Sosyal Bilgiler dersi, öğrencilerin, Türkiye Cumhuriyeti'nin iyi bir vatandaşı olmasına katkıda bulunmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının yapması gereken temel görevlerinden birisi değildir?

- A) Üniversite mezunu olmak
B) Oy kullanmak
C) Vergi vermek
D) Askerlik yapmak

4. Okulda gördüğümüz derslerde birçok yeni bilgi ve kavram öğreniriz.

- I. Üçgen
II. Sorumluluk
III. Kare
IV. İklim
V. Vatandaş

Yukarıda numaralandırılmış kavramlardan hangisi veya hangileri Sosyal Bilgiler dersinde öğrenilmez?

- A) I ve III B) Yalnız V
C) II ve IV D) V ve IV

5. Öğrencilere;

- I. Ekonomik yaşama fikrinin ve bilincinin kazandırılması
II. Tek başına yaşamak için gerekli olan bilgilerin öğretilmesi
III. Vatandaşlık görev ve sorumlulukların öğretilmesi
IV. Toplumdaki diğer insanlarla birlikte yaşama bilincinin öğretilmesi

gibi durumlardan hangisi Sosyal Bilgiler dersinin amaçlarından biri değildir?

- A) I B) II C) III D) IV

6. I. Güzel sanatlar
II. Matematik
III. Fizik
IV. Sosyal bilimler

Yukarıda verilen bilim dallarından hangisi yurdumuzu, bayrağımızı ve milletimizi sevmeye, vatandaşlık haklarını bilme ve kullanma özelliğini bize daha çok kazandırır?

- A) I B) II C) III D) IV

OLAYLAR VE SONUÇLARI

Olay

- Ortaya çıkan durum, ilgi çeken veya çekebilecek özellikteki her türlü oluşuma denir.
- ▶ Hergün çevremizde birçok olay meydana gelir. Bu olaylardan bazılarını doğrudan tanık olduğumuz gibi bazılarını ise gazete ve televizyon gibi kitle iletişim araçlarından öğreniriz.
- ▶ Olaylar insanları sosyal, ekonomik ve kültürel alanlar başta olmak üzere farklı boyutlarda etkiler.
- ▶ Toplumdaki her birey meydana gelen olaylardan aynı şekilde etkilenmeyebilir. İnsanların farklı düşünce, duygu veya kişilik özelliklerine sahip olmaları nedeniyle, olayların neden ve sonuçları kişiler üzerinde farklı etkiler bırakabilir. Yani olaylar bazı insanları olumlu bazı insanları da olumsuz etkileyebilir. Bu duruma olayların **çok boyutluluğu** denir.
- ▶ Yaşanan olayların farklı neden ve sonuçları kişilerin farklı duygular yaşamasına neden olur. Bu nedenle insanlar kendilerini karşılarındakilerin yerine koyarak onların duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışmalı yani **empati** kurmalıdır.

Örnek olay: Erozyonun meydana gelmesi

Nedenleri: Meraların aşırı otlatılması, ağaçların kesilmesi, toprakların yanlış işlenmesi, rüzgâr ve yağışların etkisi

Sonuçları: Toprakların çölleşmesi, tarımsal üretimin azalması, kırsal bölgelerden kentlere göçlerin yaşanması, kent nüfusunun hızlı artması, kentlerde eğitim, sağlık hizmetlerinde aksaklıkların meydana gelmesi

ETKİNLİK - 1

Aşağıda verilen bilgilerin doğru ya da yanlış olduklarını ilgili kutucuklara işaretleyiniz.

		D	Y
1.	Olaylar meydana geliş nedenleri ve sonuçları bakımından çok boyutludur.		
2.	Olaylar hep aynı nedenlere bağlı olarak meydana gelir.		
3.	İnsanların olaylardan farklı etkilenmesinde sadece kişilik özellikleri etkin rol oynamaktadır.		
4.	Olaylar meydana gelişindeki tüm farklılıklara rağmen insanları aynı şekilde etkiler.		
5.	Olayların gerçekleşmesinde insanların hiç bir etkisi yoktur.		
6.	Olayların meydana gelmesinde doğal faktörler de etkilidir.		
7.	Meydana gelen tüm olaylar evrenselidir.		
8.	Bir olay yaşamın sadece bir alanında etkilidir.		
9.	Her gün farklı olaylara şahit olabiliriz.		
10.	Olayları sadece gözlem yaparak öğrenebiliriz.		
11.	Meydana gelen olayların olumlu veya olumsuz sonuçları olabilir.		
12.	Bir olay bütün insanları aynı şekilde etkilemektedir.		

ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılmış olan yerlere verilen kelimelerden uygun olanlarla doldurunuz.

Çok boyutluluğu	iletişim	sebebi
sonucu	boyutlu	kendimizi
empati	neden	sonuçlarının
olaya	olay	farklı
bilgi	alanını	kendimiz

1. Ortaya çıkan durum, ilgi çeken veya çekebilecek özellikte olan her türlü oluşuma denir.
2. Deprem, çığ, göç, trafik kazası gibi durumlar örnek olarak gösterilebilir.
3. Meydana gelen bazı olayları televizyon, radyo, internet yada gazete gibi araçlarından öğrenebiliriz.
4. İnsanların farklı düşünce, duygu veya kişilik özelliklerine sahip olmaları, olayların ve kişiler açısından farklılık göstermesinde etkili olmaktadır.
5. Bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlama çabasına denilmektedir.
6. Dünya’da ve çevremizde meydana gelen hiçbir olay tek, tek yönlü değildir.
7. Yaşadığımız olayın sadece ilgilendirdiğini düşünmek doğru değildir.
8. Gerçekleşen bir olayın birden fazla ve olabilir.
9. Olaylar insanları sosyal, ekonomik ve kültürel alan başka olmak üzere boyutlarda etkilemektedir.
10. Meydana gelen olayların birden çok nedeni ve sonucunun olmasına olayların denir.
11. Bir olaydan bazı insanlar bazı insanlarda etkilenebilir.
12. Çevremizde meydana gelen bir olay yaşamın birçok etkileyebilmektedir.
13. Evde, okulda, sokakta yaşanan olaylardan bazılarının içinde de yer alabiliriz.
14. Meydana gelen olaylardan ilimizi çekenler hakkında sahibi olmak isteriz.

1. Aşağıda verilen seçeneklerin hangisinde bir olay birden fazla kişiyi etkilemiştir?

- A) Ali kumbarasında biriktirdiği para ile istediği ayakkabıyı satın aldı.
- B) Fazla kilolarından kurtulmak isteyen Cem, mahalledeki spor salonuna kayıt yaptırdı.
- C) Uzun süredir işsiz olan Mehmet bir fabrikada işe başladı.
- D) Tuncay ile Zeynep görkemli bir düğün töreni ile evlendiler.

2. Aşağıda verilen olaylardan hangisinin sonucu olayın yaşandığı toplumu diğerlerine göre daha olumsuz etkileyecektir?

- A) Şehrimize yeni bir fabrikanın temelleri atılmıştır.
- B) Mahallemize yeni bir alışveriş merkezi açıldı.
- C) Kasabada görev yapan tek doktorun da tayini çıktır.
- D) Sınıf mevcutlarını düşürmek için okulumuza ek bina inşa edilmeye başlandı.

3. Çevremizde meydana gelen bir olay yaşamın birçok alanını etkiler ve insanlar da bu olaylardan farklı derecelerde etkilenirler.

Aşağıda verilen olaylardan hangisinin daha geniş kitleleri etkilemesi beklenir?

- A) İki aracın karıştığı trafik kazası
- B) Yeni açılan fabrika
- C) Deprem meydana gelmesi
- D) Belediyenin yeni bir park yapması

4. Aşağıdakilerden hangisi yaşanan bir trafik kazasında ortaya çıkabilecek sonuçlardan biri değildir?

- A) Can kayıplarının yaşanması
- B) İnsanların yararlanması
- C) Araçların hasar görmesi
- D) Şehirdeki trafik sıkışıklığının azalması

5. • Bir olayın tek bir nedeni ve tek bir sonucu vardır.
• Bir olaydan birden çok kişi etkilenecektir.
• Bir olayın sonucu başka bir olayın sebebi olabilir.
• Aynı olay insanları farklı biçimde etkileyebilir.

Olayların çok boyutluluğu ile ilgili yukarıda verilen bilgilerden kaç tanesi doğrudur?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

6.

Gazete haberindeki sanayi bölgesinin kurulmasıyla şehirde aşağıdaki gelişmelerden hangisinin yaşanması beklenemez?

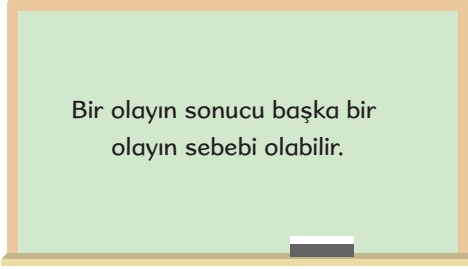
- A) İşsizliğin azalması
- B) Konut ihtiyacının artması
- C) Kira fiyatlarının yükselmesi
- D) Şehrin nüfusunun azalması

1. Yaşadığımız kente bir üniversite açıldı. Şehrimiz öğrencilerin gelmesi ile kalabalıklaştı. Yaşadığımız mahalleye otobüs seferleri arttı. Çarşıda yeni lokanta ve kafeler açıldı. Ayrıca bizim mahalleye büyük bir alışveriş merkezi yapılıyor.

Verilen bilgilere bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Üniversitenin açılmasının birden fazla sonucu olmuştur.
 B) Üniversitenin açılması şehirdeki bütün insanları aynı şekilde etkilemiştir.
 C) Üniversitenin açılması ile şehirdeki bütün insanların kültür seviyesi artmıştır.
 D) Üniversitenin açılması şehirdeki bütün insanları olumlu yönde etkilemiştir.

2.

Sibel Öğretmen tahtada yazılanlarla ilgili öğrencilerinden örnek vermelerini istemiştir.

Buna göre, aşağıdaki öğrencilerden hangisinin verdiği örnek yanlış olur?

- A) Ağaçların kesilmesi ve aşırı otlatma erozyona neden olur.
- B) Dere yataklarına ev yapmak sel felaketlerine neden olur.
- C) Uykusuz ve yorgun halde araç kullanmak trafik kazalarına neden olur.
- D) Terli iken soğuk su içmek hasta olmamıza neden olur.

3. Tanık olduğumuz olayların birden çok nedeni ve sonucunun olmasına çok boyutluluk denir. Örnek vermek gerekirse; ülkemizde 1999 yılında meydana gelen Marmara depreminde yüzlerce bina yıkılmış ve hasar görmüştür. Binaların yıkılmasının görünürdeki sebebi deprem olsada bina zemininin sağlam olmaması, binalarda kullanılan malzemelerin kalitesiz ve eksik olmaları binaların yıkılmasında ve hasar görmelerinde etkili olmuştur. Deprem görünürdeki sonucu ölen insanlar ve yıkılan binalar olsa da.....

Verilen bilgiye aşağıdakilerden hangisi ile devam edilirse doğru olmaz?

- A) ulaşımın aksamasına neden olmuştur.
 B) insanların psikolojik sorunlar yaşamalarına neden olmuştur.
 C) ülke ekonomisinin zarar görmesine neden olmuştur.
 D) başka bölgelerden göç olmasına neden olmuştur.

4. Yorgun olduğu için sabah çalan alarmı duyamayan Murat Bey geç kalmış ve servisi kaçırmıştır. Kendi arabası ile işe gitmek için yola çıkan Murat Bey'in arabasına trafikte iken başka bir araç çarpmış ve trafik kazası yapmıştır. Sonuç olarak Murat Bey işe geç kalmıştır.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

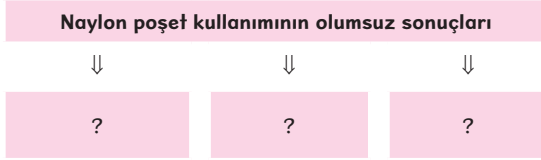
- A) Olayların birden çok amacı olabilir.
 B) Olayların sonuçları birbirinin aynısıdır.
 C) Olayların birden çok sebebi olabilir.
 D) Olaylardan bütün insanlar aynı şekilde etkilenir.

1. İzmir Ticaret Bankası'nın 120. yılını kutlayan İzmir, bir yandan da EXPO 2020'ye hazırlanıyor. Hatırlanacağı gibi şehir EXPO 2015'i Milano'ya kaptırmıştır. Ama bu sefer kaybetmek istemiyor.

Verilen gazete haberine göre, EXPO 2020 etkinliklerinin İzmir'de yapılmak istenmesi aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Olayların kısa süreli olduğuna
B) Olayların çok boyutlu olduğuna
C) Olayların tekrar ettiğine
D) Olayların sadece belli kişileri etkilediğine

2.

Naylon poşet kullanımının olumlu sonuçları olabileceği gibi olumsuz sonuçları da olabilir.

Yukarıdaki şemada “?” ile boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılırsa doğru olmaz?

- A) Doğaya zarar verir.
B) Çevreyi kirletir.
C) Toprağı kirletir.
D) Poşet satan esnaf gelir elde eder.

3. Tanık olduğumuz bir olayın birden fazla nedeni ve sonucunun olmasına olayın çok boyutluluğu denir.

Buna göre, hava kirliliğinin nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Taşıtların egzozundan çıkan gazlar
B) Konutlarda kullanılan kalitesiz yakıtlar
C) Fabrika bacalarından çıkan gazlar
D) Ormanların ağaçlandırılması

4. Yaşadığımız çevrede toprak kirliliğinin birçok nedeni olabilir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi toprak kirliliğinin nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Sanayi atıkları
B) Kimyasal atıklar
C) Nükleer atıklar
D) Doğal gübre kullanımı

5. Depremin pek çok olumsuz sonuçları olabildiği gibi olumlu sonuçları da olabilmektedir. Buna olayın çok boyutluluğu denir.

Aşağıda verilenlerden hangisi olayın çok boyutluluğuna örnek olarak gösterilemez?

- A) Depremlerde dış ülkelere yardım gönderilir. Bu da uluslararası ilişkileri güçlendirir.
B) İzmit'te 1999 yılında 7,4 şiddetinde deprem meydana geldi.
C) Depremzedeler için yardım kampanyaları düzenlenir ve insanlar arasında yardımlaşma ve dayanışma artar.
D) Depreme karşı tedbirler artırılır ve insanlar eğitilir.

6. **Aşağıdakilerden hangisi karşılaştığımız olayların çok boyutlu olduğunu bilmenin bize sağlayacağı yararlardan biridir?**

- A) Olayların farklı yönleri ile değerlendirebilmek.
B) Olumsuz olayların meydana gelmesini engelleyebilmek.
C) Tüm olayların insanların etkisi ile meydana geldiğini anlamak
D) Olayların tekrar etmesini engellemek.